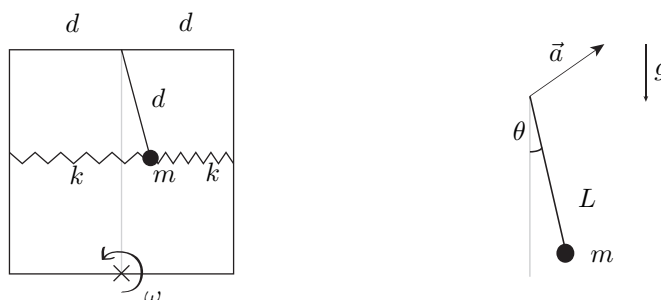

1.kolokvij iz Klasične mehanike I, 19. 4. 2013

1. Maso m , ki je na lahki palici dolžine d pričvrstimo na okvir s stranico $2d$ in jo sklopimo še z dvema vzmetema s koeficientom k , kot prikazuje slika. Dolžina neraztegnjenih vzmeti je d . Okvir položimo na podlago in ga vrtimo okrog točke $\times$ s konstantno kotno hitrostjo ω . Predpostavimo, da masa drsi po podlagi brez trenja in da sta pritrdišči vzmeti na okvir drsni. Zapiši Lagrangeovo funkcijo in poišči enačbo gibanja za maso. Kje so stacionarne lege? Za kakšne k je stacionarna lega pri najmanj napetih vzmeteh stabilna?

2. Matematično nihalo z maso m na vrvi dolžine L s konstantnim pospeškom premikamo v ravnini xz , $\vec{a} = \{a_x, a_z\}$. Omejimo se le na nihanja v tej ravnini. Zapiši Lagrangeovo funkcijo in poišči vrednost stacionarnega kota odmika θ . Kakšna je frekvenca nihanja okrog stacionarnega odmika, če $a_x = 0$.

Slika 1: Levo: k 1. nalogi, desno: k 2. nalogi.

3. Pokaži, da je v primeru keplerjevskega potenciala $V = -k/r, k > 0$ t.i. Runge-Lenzov vektor $\mathbf{R} = \mathbf{p} \times \mathbf{L} - km\mathbf{r}/r$ konstanta gibanja. V katero smer kaže $\mathbf{R}$? Tu sta $\mathbf{p} = m\dot{\mathbf{r}}$ gibalna količina in $\mathbf{L} = m\mathbf{r} \times \dot{\mathbf{r}}$ vrtilna količina. Namig: oglej si časovni odvod vektorja in upoštevaj, da se vrtilna količina ohranja.

4. Z drobnim projektilom ustrelimo na težko mirujočo tarčo. Tarčo opišemo s centralno simetričnim potencialom, $V_0 > 0$

$$V(r) = \begin{cases} V_0 & r < r_0 \\ 0 & r \geq r_0. \end{cases}$$

Izračunaj potrebno kinetično energijo projektila, če naj le ta, pri izbranem udarnem parametru, prodre v notranjost tarče. Izračunaj še sipalni presek za odboj.